

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah.
Vrsta na vsa leta..... \$5.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto..... 6.00
Za inostranstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2676 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.
NO. 162. — ŠTEV. 152. NEW YORK, TUESDAY, JUNE 29, 1920. — TOREK, 29. JUNIJA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

OTVORJENJE DEMOKRATIČNE KONVENCIJE

DANES SE JE OTVORILA NARODNA KONVENCIJA DEMOKRATIČNE STRANKE V SAN FRANCISCO. — McADOO JE OČIVIDNO ŠE VEDNO PRVI NA SEZNAMU..

San Francisco, Cal., 28. junija. — Semkaj so dospeli vsi delegati, ki se bodo vdeležili narodne konvencije demokratične stranke. Voditelji so že več dni na lieu mesta, da zagotovijo svojim načrtom sprejem ter se informirajo glede splošnega razpoloženja. Danes zjutraj ob desetih je pričela konvencija s svojimi sejami.

Seje se vrše v veliki dvorani, ki je še preostanek iz časa svetovne razstave in valike erglje se bodo oglasile po potrebi, da spravijo narodne delegate v pravo razpoloženje.

Kar se tiče luči, zraka in splošne udobnosti, je ta dvorana močnejša najboljša kar jih je najti v tej deželi v take svrhe.

Otvorilni govor, kojega namen je spraviti konvencijo v pravo razpoloženje, bo držal predsednik narodnega komiteja Cummings, ki je obnem tudi začasni predsednik konvencije.

Največji boj se bo seveda razvil glede vprašanja suhe ali mokre planke v programu stranke.

Vprašanje, ki povzroča konvenciji največje preglavice, pa je eno kandidata. Najbolj značilni razvoj zadnjih 48 ur je razširjenost razpoloženja za kandidaturu McAdoo-ja. Čeprav je zet predsednika Wilsona pred kratkim z lepimi besedami odklonil čast, katero mu nameravajo nakloniti, se je vendar vzdržala govornica, da bo McAdoo sprejel nominacijo v slučaju, da bi se mu jo ponudilo.

Številni politiki v San Francisco so prepričani, da bo imela demokratična stranka prav tako kot republikanska trikot velikih kandidatov in da bo vsled tega izbira pravega kandidata težka naloga. Poleg McAdoo se smatra Palmerja in Coxa kot ostala dva te trojice. Solnce, krog katerega se vse vrta, pa je Wilson.

Kot stoji stvar zaenkrat, je McAdoo mož, ki ima očitno največ pristašev na konvenciji. Potem ko je član narodnega komiteja, Love iz Texasa, obelodanil izjavo, ki meče gotovo luč na načrte McAdoo-ja, je vrjeto, da bo prejšnji zakladničar takoj pri prvem glasovanju nastopil z veliko silo.

Izjava Lov-ja vschuje zagotovilo, da bo McAdoo gotovo sprejel če bo nominiran.

Gotova stvar je, da ima za enkrat McAdoo še največ upanja biti nominiran kandidatom in pristaši Coxa in Palmerja si na vse močne načine prizadevajo, da bi ustavili še nadaljno razširjenje tega razpoloženja. Število delegatov, ki bodo glasovali za McAdoo-ja, se ceni na 600.

Bryan, kojega nazori so znani vsakemu šolarčku v Zdrženih državah, je še vedno nepoznana veličina na konvenciji ter ni nikomur znano, kaj se namerava vprizoriti. Objavil je dosedaj svoje suhaško planko, ki se zavzema za strogo izvedbo Volsteadove postave ter se izraža proti zvišanju sedanje množine alkohola v pijačah.

Generalni poštni mojster Burleson pa je izdelal nasprotno mokaško planko, ki sicer oboja salon, a se zavzema za liberaliziranje Volsteadove postave z ozirom na piva in lahka vina.

Governor Cox iz Ohia je izgubil številne pristaše izza časa, ko je odklonil vodstvo onih, ki se zavzemajo za omiljenje Volsteadove postave. Predvsem je država New York zapustila gubernerja.

Z ozirom na irsko vprašanje si bodo demokratični delegati brez dvoma pomagali z diplomatičnimi frazami, ki ničesar ne pomenijo, kojih namen pa je kljub temu pridobiti zose močni irski element v Zdrženih državah, ki pe strogo republikanski ter zahteva odločeno irske od Anglije ter ustanovitve neodvisne irske republike.

Kot republikanci, tako se očitno tudi demokrati nočejo zameriti Angliji, kar bi se gotovo zgodilo, če bi se demokratična konvencija izrekla za ustanovljenje neodvisne irske republike.

ZNAČILNI POLET AERO-PLANA.

Popolnoma iz kovine zgrajeni, takozvani Junker-aeroplane, je dokazal, pred par dnevi svojo premoč nad vsemi aeroplani starejše tipa, ko je poletel tekom neprekinjenega poleta, ki je trajal 14 ur, iz Omaha, Nebraska, so Lancaster, Pa. Na krovu aeroplana se je ur, iz Omaha, Nebraska, do Lancaster, Pa. Na krovu aeroplana se je Aircraft Corporation sam. Letalec Acosta je vodil krmilo. Larsen in še danes.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnjo listka.

Sedaj živimo v času negotovosti in slaraba, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakot ni bankirji rastejo povsod, kakor gube po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušenim in premožnim tveganjem; kako bo pa malim reizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljke se zadnji čas po novi svezni in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljke jugoslovanških kron po sledečih cenah:

300 kron	\$4.95	1,000 kron	\$16.00
400 kron	\$6.60	5,000 kron	\$80.00
500 kron	\$8.25	10,000 kron	\$158.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; is tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrda Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Varnostna leta 1920.

4. JULIJ SE BLIŽA

IZJAVA GOVERNERJA EDWARDSA

Izjavil je, da je osebno prostost glavno in da se ne sme trpeti nikakih polovičarskih odredb.

Sea Girt, N. J., 28. junija. — Governor Edwards je prepričan, da je vprašanje osebne svobode glavno vprašanje na demokratični konvenciji v San Francisco in da mora biti mož, ki bo nominiran, eden onih, ki bodo zavzeli odločno stališče na to ali ono stran.

Governor Edwards je podal to izjavo v majhni hiši, ko je razpravljati politični položaj skozi dve uri. Governor je rekel, da ga je cela serija dogodkov v San Francisco potrdila v mnenju, da si mora konvencija izbrati kandidata, ki bo ali odlični zagovornik osebne prostosti ali pa njen odločni nasprotnik. Rekel je, da ne more demokratična stranka pri teh volitvah trpeti nikakih polovičarskih odredb.

Dal je izraza svojemu prepričanju, da bo končno nominiran človek, katerega se niti ne omenja v časnikarskih poročilih. V nadaljnjem razvoju pogovora je dal izraza svojemu prepričanju, da bo strnoglavljn celi prohibicijski program.

NEMČIJA POD STROGIM VARNOSTVOM.

Washington, D. C., 28. junija. — Uradna poročila, ki so dospela danes semkaj, pravijo, da predstavlja vojaška kontrolna komisija, kateri načeljuje maršal Foch, zaenkrat glavni ključ k odnosu jem zaveznikov napram Nemčiji.

Glasi se, da je toliko časa, dokler bo ta komisija obstajala, oživljenje nemškega militarizma nemogoče. Soglasno s temi poročili presega važnost vojaške kontrolne komisije izdaleka ono reparacijske komisije, ki je pričela s poslovanjem takoj, ko je bila uveljavljena na mirovna pogodba, sklenjena v Versailles.

Komisiji načeljuje general Nollet, ki ima svoj glavni stan v Parizu in ki mora poročati maršalu Fochu glede najmanjšega dogodka, tikačjega se razoroženja Nemčije ter splošnih vojaških zadev Nemčije.

Poročila o zopetnem oživljenju militarizma v Istočni Prusiji in na Pomeranskem, je poslala najvišjemu zaveznikemu svetu ta komisija take stvari, da so tvorile slednje temelj francoskih trditve na konferenci v San Remo glede dvostročnosti Nemčije.

Noben kraj v Nemčiji ni izvezl od preiskav te komisije in ker ima v lokah polnomoč, poverjajo ji od najvišjega sveta, je že več kot enkrat dosegla izpolnenje svojih zahtev.

MATI JE ZGORELA Š ŠESTIMI OTROCI

Elwood City, Pa. — Še v smrti je držala dojenčka v naročju.

Ker ji je bila odrezana vsaka pot, je našla svojo smrt v plamenih v Kraus poslopju na Lawrence Ave. 40 let stara gospa James Karlin ob enem s šestorico svojih otrok. Ke so našli trupla, je držala mrtva žena še vedno v naročju sežgano truplo svojega dojenčka. Dva nadaljna majhna otroka sta zlezla pod posteljo. Tam so našli oba mrtva, držča se v tesnem oprje-mu. Mož je bil v službi kot nočni policist v neki tvaorici, ko se je pripetila nesreča.

Požarna bramba, ki je kmale dospela na lice mesta, je sicer postavila dve lestvice na zunanji strani, a ni bila v stanu rešiti nesrečnih, kajti plameni so švigali iz oken drugega nadstropja.

2000 VOJNIH UJETNIKOV UTONILO

Dva tisoč vojniht jettnikov, ki so se nahajali na povratku iz Sibirije, je utonilo v Nevi.

London, Anglija, 28. junija. — Dva tisoč angleških, avstrijskih, nemških in finskih vojniht jettnikov je utonilo, ko se je pred kratkim potopila v Nevi boljševiska transportna ladja, kot je izvedela danes Central News agentura iz Helsingforsa.

Neko Reuterjevo poročilo iz Stockholma očitno potrjuje resničnost te vesti. Soglasno s tem poročilom se je potopila ta ladja s 2000 možmi na krovu in sicer dne 6. junija. Zadnje poročilo ne omenja ničesar o izgubi življenj.

ŠVICA IŠČE POSOJILA.

Bern, Švica, 27. junija. — Švicaarska vlada je sklenila najeti v Zdrženih državah trideset milijon dolarjev posojila. Obrestna mera bo znašala sedem odstotkov.

Glavna naloga komisije je preprečiti oživljenje nemškega imperijalizma in militarizma in v ta namen je najela številne agente, ki so razkropljeni po celi Nemčiji.

BRIJ PARNIK "REGINA"

(Lloyd Sabauda proga) odpelje v Genovo dne 17. julija. Cena do Trsta vključni vojni davak \$98.50.

do Ljubljane vključni vojni davak \$95.50.

Kder želi s tem parnikom udobno in brez potovati, naj nam takoj piše za tovarniško polje.

Tvrda Frank Sakser

GRŠKA OFENZIVA. STALIŠČE ANGLIJE

Grške čete so se iskrcale na marmarski obali. — Anglija noče biti nič odgovorna.

Smirna, 26. junija. — Grške čete, ki stoje v tukajšnjem okraju v ofenzivi proti nacionalističnim četam Mustafe paše, napadajo na sto milj dolgi fronti. Uradno poročilo grškega glavnega stana se glasi:

Naše prednje straže so dospole na črto severno od Some in Guelembe ter zasedle Ideli, Galian in Buladan. Možni oddelki čistijo zasedeno ozemlje. Turško prebivalstvo Grke navdušeno pozdravlja ter jih smatra kot osvoboditelje izpod jarma Mustafe Kemal paše.

London, Anglija, 28. junija. — Neko poročilo, ki je dospelo danes iz Carigrada, naznanja, da so Grki izkrcali močne oddelke na južni obali Marmarskega morja.

London, Anglija, 28. junija. — Danes je izjavil v poslanski zbornici ministrski predsednik Lloyd George, da nima Anglija napram Grkom nobenih obveznosti ter da ne bo podpirala njihove ofenzive proti turškim nacionalistom.

Nadalje je izjavil, da smatra Anglija nacionalistično armado kot bojujočo se armado, ki je podvržena vsem svojim postavam.

BOMBNE EKSPLOZIJE V HAVANI.

Havana, Cuba, 28. junija. — Dolenjo Havano je malo pred polnočjo strela eksplozija dveh bomb, katere so postavili dosedaj nepoznani ljudje v poslopje druge policijske postaje. Moč eksplozije je povzročila veliko razburjenje, čeprav ni bilo poslopje resno poškodovano. En človek je bil poškodovan od materiala, ki je letel na vse strani.

Par minut pozneje je eksplodirala nadaljna bomba pred neko zastavnico ter uničila izložbeno okno.

Policijski uradniki, ki so vprizorili preiskavo, so našli v zidu policijske postaje nadaljnjo bombo, ki pa ni eksplodirala.

NAČRTI ZA NOVO LIGO V JUŽNI AMERIKI.

San Salvador, Salvador, 28. junija. — Dr. Paredes, minister za zunanje zadeve v republiki Salvador, je poslal vladam republik Guatemala, Honduras, Nicaragua in Costarica brzojavke, v katerih jih prosi, naj skličejo konferenco, ki naj bi stori la uvodne korake za zvezo med temi deželami.

Problemi, o katerih naj bi se razpravljalo, naj bi obsegali enotnost različnih ustav, posplošenje glavnih zakonov, prosto izmenjavo produktov ter sprejem enotne

PO VSEJ ITALIJI JE ZAČELO VRETI

NEMIRI IMAJO ZNAČAJ REVOLUCIJE. — BARIKADNI BOJI V PIZI. — PO DOLGOTRAJNEM PRIZADEVANJU VOJASTVA JE ZAVLADAL V ANCONI MIR. — SOCIJALISTI ZAHTEVAJO, NAI VLA DA TAKOJ ODPOKLIČE SVOJE ČETE IZ ALBANIJE.

Rim, Italija, 26. junija. — Iz najraznovrstnejših delov Italije prihajajo poročila o velikih nemirih. Iz vseh poročil je razvidno, da se je začela po celi Italiji splošna akcija za strnoglavljenje obstoječega socijalnega reda.

V beneškem mestu Cadore so demonstranti razobesili raz vsa javna poslopja rdeče zastave.

Prerezali so telefonske in brzojavne žice ter zaprli ceste, vodeče v Lozo, Callaso in Domege s posekanimi debli.

V Bribasso je žandarmerija v oklopnih avtomobilih pregnala demonstrante.

V Roncole so uničili vodovod.

V mestu Piombino je že dolgo časa vrelo med prebivalstvom in danes je prišlo do izbruha.

Vojaki in stražniki, ki so ščitili prodajalne, so bili napadeni z revolverji in ročnimi granatami. Končno jim ni ničesar drugega preostajalo kot oddati na prebivalstvo par salv iz strojnih pušk.

Na obeh straneh je padlo precejšnje število oseb.

V Rezzato so se spopadli socijalisti z nacionalisti. Policijsko moštvo je poseglo vmes in v boju je bil ranjen neki stražnik.

Pisa, Italija, 27. junija. — Vojaki so s težavo odbili napad, katerega je prebivalstvo vprizorilo na vojašnice. Prebivalstvo je napravilo na cestah barikade ter oplenilo veliko žganjaren in prodajalen. Šele ko je posadka dobila ojačenja, je zavladal mir.

Dva demonstranta sta bila mrtva.

Rim, Italija, 27. junija. — Sem so dospela poročila, da je zavladal v Anconi mir. Anarhisti, ki so povzročili tam velike nemire, so se umaknili v predmestja. Pod varstvom artilerije so žandarji prepodili demonstrante, ko so hoteli zasesti dvoje vladnih poslopij.

Vojaštvo, ki je debilo danes ojačenja, je aretiralo 193 oseb.

Vodja komunistično-anarhistične stranke, Simeone Schneider, je danes podlegel v bolnišnici ranam.

Rim, Italija, 27. junija. — Tekom debate o albanskem vprašanju, so zahtevali socijalisti, naj vlada takoj odpokliče svoje čete iz Albanije.

Ministrski predsednik Giolitti je odvrnil, da vlada ne pošilja več čet v Albanijo.

Še pred kratkim, — je rekel — je bila Albanija zmožna ohraniti svojo neodvisnost, toda sedaj se je položaj v toliko izpremenil, da je potrebna navzočnost naših čet.

DRAGINJSKI IZGREDI V NEMČIJI

Draginjaki izgre di v Nemčiji so dcvcdli do plenjenja in streljanja. Dva mrtva v Hamburgu.

London, Anglija, 28. junija. — V sled draginjskih kravalov v Hamburgu sta bili ubiti dva osebi in petdeset nadaljnjih je bilo ranjenih, kot se glasi v nekem poročilu na Central News iz Berlina. Številne prodajalne so bile oplenjene in večerj zvečer je bilo proglašeno nad mestom vojno stanje.

V pročilu se dostavlja, da so bile štiri osebe aretirane in da je bil red zopet uveljavljen.

Paris, Francija, 28. junija. — V nekem članku, katerega je objavil danes v Petit Parisien Louis Loucheur, trdi slednji, da je za ostala Nemčija s stremi milijoni to rami nemoga, katerega mora izročiti Franciji na temelju mirovne pogodbe v Versailles. Loucheur pravi, da je treba velikih množin premoga, da se prične z rekonstrukcijo industrij.

Paris, Francija, 28. junija. — Hugo Stinnes, nemški finančnik in vodja Wormann ladjedelnic, zagovarja ustvarjenje velike mednarodne zveze, ki naj bi rešila mednarodni položaj, ko se glasi v neki berlinski brzojavki na "Matin". Njegovo mnenje je, da naj bi to zvezo vodili zavezniki in da naj bi temeljila na francosko-nemški spravi.

AMERIŠKI ARMADNI AVIJATIK ZADRŽAN V MEHIKI.

San Antonio, Texas, 28. junija. Ker je ameriškemu poročniku M. Amesu zmanjkalo gazolina, je moral pristati na mehiškem ozemlju. Mehiške oblasti so ga prijele in zaprle.

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrda Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Varnostna leta 1920.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrda Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Varnostna leta 1920.

Tvrda Frank Sakser

Sodobni Carigrad.

V Carigradu, mestu konglomerata, pozablja ljudje na svoje zadnje v divji orgiji ekstravagance ter porablja svoje proste trenutke za to, da dajejo izraza nečednim pripombam glede zavezniškov. To mesto, ki je bilo dolgo časa jabolko spora med različnimi evropskimi silami, opustje poročevalce londonskih Evenings News. Danes si celo prebivalstvo, celo ono, ki je bilo pred vojno protinemško, želi, da bi Mustafa Kemal paša, nacionalistični voditelj, prinesel zmago turškemu eroziju. Poročevalce je mnenja, da vidi mesto, ki se ni izpremenilo lekom vojne ali radi vojne ter pravi nadalje:

— Moja iluzija pa ni trajala dolgo časa. Dejstvo, da je pri izkrcanju carinski uradnik pustil mojo prtljago skozi brez preiskave in ne da bi prosil za bakšiš, — ki je bil edino sredstvo, če je hotel priti človek naprej v stari Turčiji, — me je pregovorilo, da se je v resnici zavrnila izprememba.

Ko čija, ki je zahteval osem dolarjev na dan za majhno sobo in gostilničar, ki je zahteval, da se ne pusti Carigrad glede cen prekositi od nobenega drugega mesta v Evropi.

Ko sem se zopet privadil življenju v Carigradu, sem spoznal, da je to v resnici najbolj drago mesto na svetu. Primerjajo izdatke s par ameriški in ruskimi prijatelji, sem prišel do zaključka, da je življenje v Carigradu petkrat tako drago kot življenje v Parizu ali New Yorku.

Ker ni ustanovljena nobena kontrola cen, zahtevajo prodajalci naravnost fantastične cene. Pogosto se prodaja kak predmet, ki stane določeno svoto v eni prodajalni, za trikratno ali štirikratno ceno v sosednji prodajalni.

Ker pa je dosti denarja v mestu, kupuje in plačuje vsakdo, ne da bi mrmral. Vozniki tramvajev, mornarji in drugi, ki so zastavali ter zahtevali višje plače, so dobili kar so zahtevali in postredica tega je bila, da se je vozina takoj podvojila.

Število beračev, ki so dajali mestu prav poseben značaj, se je očitno zmanjšalo. Kavarne, gledališča, restavracije in klubi vseh vrst, — od najbolj razkošnih v Perii pa do beznic v Eksi-Marmara, — so vedno polni ljudi. Vsi sloji prebivalstva žive sedaj veliko bolj razkošno kot pa so živeli pred vojno.

Bilo je v enem nekih turških klubov, popolnoma zaprtih za vsakega ne-mohamedanec, kjer sem se sestal z nekim starim prijateljem, ki mi je bil zelo koristen leta 1915, ko sem obiskal Carigrad, ki je bil takrat pod vladjo Nemcev.

Njegove besede so vredne, da se jih omeni, kajti predstavljajo natančno to, kar misli pretežna večina Turkov v sedanjem trenutku.

Ta mož je bil notoričen protinemški voditelj ter imel številne resne trube z mlado-turško vlado, ker je bil osebnih sovražnik Enver paše.

— Rečem vam, — je rekel, — da nismo bili še nikdar na slabšem stališču kot smo sedaj. Hočemo nas uničiti, nam vzeti vse, kar imamo ter nas celo oropati tega mesta.

Mustafa Kemal zbira krog sebe vse Turke, ki so še vredni nositi ime Turka.

— Rajše bomo vsi preje poginili kot pa izročili Carigrad ali le en inč Maile Azije.

— Rusija ne obstaja več. Ona je bila edini narod, ki je lahko zahteval zase Carigrad. Mi lahko vladamo samim sebi ter bomo to tudi storili.

— Kaj pa glede vaših činov na Armenskem? — sem ga vprašal, ker sem postal že nestrpen.

— Tam sploh ni bilo nikakih masakrov. Napadli so nas Armeni, el, oboroženi od zavezniškov in mi smo se morali braniti.

S to nacionalistično manijo so prežeti vsi sloji prebivalstva. Brez dvoma je to posledica počasnosti zavezniškov pri izvedenju vojaške okupacije Carigrada. Ta okupacija bi morala slediti takoj za sklenjenjem premirja. Sedaj pa bo naloga uravnavanja zadev v Turčiji veliko težja kot pa je bila pred petnajstimi meseci.

Carigrad je bil vedno središče za nepričakovane tipe različnih plemen ter za čudne navade iz vseh kotov sveta. Mislim pa, da ni bil Carigrad to še nikdar od takega obsega kot ravno sedaj.

Vojaški vseh močih zavezniškov, razne črne čete, ruski begunci, Kitajci in Japonci, ki so opravljali težka dela, — vsi ti so pripomogli k pestrobavnosti Carigrada, ki je bila že preje velika.

Splošni utis, ki ga dobi človek, je oni neprestanega žeganja. Turške ženske so se vrnile k svojini starim običajem, očitno prisiljene od možkega dela prebivalstva.

Turki, ki so bili še pred nedavnim časom ponosni za to, da so izgledali evropski, so se vsi vrnili k fazoni Stambulina, žalostni noši iz časa Abdul Hamida.

Dobil sem utis, da si vsi Turki na naravnost bolesten način prizadevajo, da bi izgledali kot najbolj verni mohamedanci.

Vse verske obrede mohamedanstva, pranje, poklekanje in drugo, izvršujejo z veliko natančnostjo in to prav posebno takrat, kadar so navzoči Evropejci.

Vsopričo dejstva, da je nočno življenje izginilo iz akoro vseh evropskih mest, je naravnost presenetljivo videti, da je pričelo to nočno življenje procvitati ravno v Carigradu.

Vseposvoda je videti oglas, v katerih se pozivlja ljudi na zabave najbolj različne vrste in plesalni kabareti ter godbene dvorane ob znani Pera ulici so polne obiskovalcev.

Cene v teh zabavalističnih so naravnost presenečljive. Tako stane naprimer steklenica šampanjca 25 dolarjev, a očitno se nikdo ne briga za to.

Najbolj znana med temi napravami je ona, katero se na kratko označuje s številko 77. Tam igra ciganska godba in čuje se vse mogoče popevke, od havajskih narodnih pesmi do kompozicij Wagnerja.

Kako neizmerno višje stoji ženska pri Mojzesu kot pri ostalih Orijentalcih, ali celo do današnjega dne pri mohamedancih! Slednji pravijo povsem dolbčno, da ne bo prišla ženska niti v paradiz, ker jo je Mohamed izključil iz njega. Ali je mogoče misliti, da paradiz ni več paradiz, če bo našel tam vsakdo zopet svojo ženo?

Na zvonovih je le težko opaziti razpoko, ker je ponavadi zelo majhna, a na njih glasu se takoj spozna, da so počeni.

Mi verujemo le preradi, česar si želimo in valed tega verujemo le redkokdaj v nevarnost. Resnično pogumni človek se zna izogniti takemu šepetanju želja, prav kot se jim strohpete rad udaja.

Najvišje sodišče je reklo: — amen, — k amen-mentu.

Narodni ekonom nam le svetujejo, naj produciramo, a profitirji nas prisilijo k produciranju.

Resnica je, da je mogoče poslati otroka po parceli polti. Nevarnost pa leži v dejstvu, da bo otrok mogoče popolnoma odrasel, preden bo došel na določeno mesto.

UČENKE KUHAJSKE ŠOLE PRI DELU.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Členi 197—216.

Koliko dolgov stare avstro-ogrške monarhije je prevzela Nemška Avstrija — koliko Jugoslavija?

V nemški brošuri "Kärntens Schicksalsstunde" čitamo na 11. strani dobesedno: "Jugoslaven muss von den Schulden des alten Österreich-Ungarn ganz genau den gleichen verhältnismässigen Anteil übernehmen wie Deutschland." (Jugoslavija mora od dolgov stare Avstro-Ogrske ravno isti primerni del prevzeti kot Nemška Avstrija.)

Nemška brošura ima v tem za vsakega velevažnem vprašanju drugo in sicer prav zanimivo mnenje, ki pa nikakor ne odgovarja resnici. Ali pustimo Nemcem veselje, naj pišejo in lažejo; saj je to poceni.

Predno na to važno vprašanje odgovorimo, moramo si biti prejš v svesti, koliko dolgov je zapustila stara Avstro-Ogrska, kar nam mirovna pogodba nikakor ne pove in ji tudi povedati ni treba. "Arbeiter Zeitung" z dne 23. julija 1919 nam poda sledeče podatke o starih dolgovih avstro-ogrške monarhije.

I. Predvojni dolгови.

a) Dolgovi s hipoteko 2,400 milijonov kron. Železnice, rudniki itd., ki jih je avstro-ogrška monarhija zidala, so povzročili velike dolgov in za take dolgove jamčijo železnice, rudniki itd., kar imenujemo dolgovi s hipoteko. Za kmetov dolg jamči njegovo posestvo in tak dolg imenujemo dolg s hipoteko. Če ima človek dolg, ki nima posestva itd., imenujemo ta dolg osebni dolg, ker jamči samo oseba. Znano je, da posojilnice rade dajejo posojila na posestva — toda ne na osebo. Toliko smo morali razložiti, da bomo vedeli, kaj so dolgovi s hipoteko.

b) Dolgovi brez hipoteke 10 tisoč milijonov kron. Predvojni dolgov v skup 13,230 milijonov kron.

II. Vojni dolгови.

a) Vojna posojila 35,050 milijonov kron; b) dolgov pri avstro-ogrski banki 29,560 milijonov; c) posojila pri raznih dunajskih bankah 2,600 milijonov; d) posojila v Nemčiji 20,000 milijonov; e) posojila na Danskem, Holandskem in Švedskem 1,500 milijonov; f) dolgov pri raznih vojnih dobaviteljih 3,180 milijonov.

Vojni dolgov v skup 91,890 milijonov kron. Omeniti moramo posebno, da dolgov imenovani pod črko d) in e) vedno rastejo, ker nemško-avstrijski denar nasproti nemškemu, danskemu, holandskemu in švedskemu vedno bolj pada. In če je "Arbeiter Zeitung" cenila te dolgove — pod d) in e) — na 9 tisoč milijonov ali 9 milijard, smo jih morali mi na 21 in pol milijarde, ker je kurz nemško-avstrijskega denarja tako močno padel.

I. Predvojni dolgov 13,230 milijonov; II. vojni dolgov 91,890 milijonov; vseh dolgov v skup 105 tisoč 120 milijonov ali 105 milijard 120 milijonov kron.

V to svoto seveda niso všteti dolgov, ki jih Nemška Avstrija napravila od časa svojega obstoja, to je od 28. oktobra 1918, ki so ogromni. O teh dolgovih na koncu.

Zdaj nas zanima vprašanje, koliko je vsaka na ozemlju stare avstro-ogrške monarhije nastala država dolgov prevzela.

Brošura "Kärntens Schicksalsstunde" pravi, vsaka država enako. Kaj je resnica?

I. Predvojni dolgov.

a) Od dolgov s hipoteko je prevzela vsaka država toliko, kolikor je prišlo v njeno oblast dotičnih železnic, rudnikov itd. Vrednost teh železnic, rudnikov itd. bo cenila posebna komisija, ki pride v naše kraje. Ker ima Nemška Avstrija največ železnic, bo morala od teh dolgov tudi največ plačati, in zato je hrup nemških listov, da ima Nemška Avstrija največ železnic, prazen, saj jih bo morala plačati.

Strokovnjaki cenijo, da bo morala Nemška Avstrija od dolgov s hipoteko (2,400 milijonov jih je) prevzeti nad 1,000 milijonov.

b) Dolgovi brez hipoteke (10 tisoč 830 milijonov jih je) se razdelijo po davčni moči vsake posamezne države, nastale na ozemlju stare avstro-ogrške monarhije.

Kaj se to pravi? Kdor je plačeval v stari Avstriji v letih 1911 do 1913 več davkov, tisti prevzame tudi več dolgov. Pri centralističnem režimu v stari Avstriji se je plačevalo največ davkov v središču, to je v Nemški Avstriji. "Arbeiter Zeitung" piše, da Nemška Avstrija, ki bi morala prevzeti od teh dolgov samo 24 odstotkov, bo morala po tem določilu mirovne pogodbe ne manj kot 60 odstotkov, to je 6,500 milijonov kron prevzeti.

O, ti uboga Nemška Avstrija! Ali kaj briga to celovske brošure, ki pravijo, da je vsaka država enako prevzela.

II. Vojni dolgov.

Pridemo k razdelitvi vojnih dolgov, ki je za Nemško Avstrijo še bolj uničujoča.

a) Vojna posojila. Vsaka država je prevzela toliko vojnih posojil, kolikor so jih njeni državljani podpisali. Ni dvoma, da so Nemci, posebno nemške banke, po raznih mestih največ podpisale. Nemci so bili tudi najbolj navdušeni za vojno. Vojna posojila, ki se nahajajo v tujini, mora tudi Nemška Avstrija prevzeti. "Arbeiter Zeitung" cenijo vojna posojila, ki jih mora Nemška Avstrija prevzeti, nad 15,000 milijonov kron!

b) Dolgovi pri avstro-ogrski banki. Ti dolgov niso nič drugega nego bankovci, ki krožijo po ozemlju stare Avstrije. Mirovna pogodba določa, da jih mora vsaka država toliko prevzeti, kolikor jih njeni državljani imajo. Razen tega jamči za vse bankovce, ki krožijo v inozemstvu, edino Nemška Avstrija. Dolgove Nemške Avstrije je pri avstro-ogrski banki cenilo na 10,000 milijonov kron!

Vse druge dolgove, imenovane pod c), d), e), f), prevzame edino Nemška Avstrija, kar čitamo na koncu člena 203 mirovne pogodbe.

Vsi ti dolgov znašajo po današnjem kurzu 27,280 milijonov kron in morajo od dne do dne rasti, ker nemško-avstrijska krona še vedno pada.

Seštejmo še enkrat vse od Nemške Avstrije prevzete dolgove! Dolgovi s hipoteko 1,000 milijonov kron; dolgov brez hipoteke 6,500 milijonov; vojna posojila 15,000 milijonov; dolgov pri avstro-ogrski banki 10,000 milijonov; dolgove v svoji celoti imenovane pod c), d), e), f) 27,280 mi-

ljonov skupaj 59,780 milijonov.

Torej od približno 105 milijard kron dolgov prevzame Nemška Avstrija skoraj 60 milijard kron.

K tem 60 milijardam starih avstrijskih dolgov pridejo še drugi, ki jih je Nemška Avstrija od časa svojega obstanka napravila.

Rabi surovine in premog za svojo industrijo in vse to mora v drugem tujem denarju plačati; rabi živež, požre naravnost gorostasne svote. Nemška Avstrija je napravila v proračunskem letu 1919—1920 10 in pol milijarde deficita.

("Freie Presse" 13. maja 1920.) Nima drugega odpomoka za odstranjenje tega deficita, nego tiskati bankovce kot se tiskajo knjige.

In ne smemo se čuditi, če piše "Arbeiter Zeitung" z dne 23. julija 1919 na drugi strani dobesedno:

"Es ist klar, dass die sechs Millionen Deutsch-Österreichischer unter dieser Schuldenlast zusammenbrechen müssen."

Koliko dolgov je prevzela Jugoslavija?

I. Predvojni dolgov:

a) Dolgovi s hipoteko. Ententna komisija bo cenila železnice in vse državno premoženje, ki gotovo ne bo presegalo pol milijarde kron.

b) Dolgovi brez hipoteke. Dr. Haeceni cenijo v "Slovenskem Narodu" z dne 31. decembra 1919 jugoslovanski del na teh dolgovih 3 milijarde kron.

II. Vojni dolgov:

a) Vojnih posojil imajo jugoslovanski državljani približno eno milijardo kron v svoji posesti, kar pa mora Jugoslavija prevzeti.

b) Bankovcev kroži na našem ozemlju 7 milijard, za katere jamči zdaj Jugoslavija.

Dolgove pod c), d), e), f) prevzame edino Nemška Avstrija.

Zaključek.

Nemška Avstrija prevzame od vseh staro-avstrijskih dolgov skoraj 60 milijard; Jugoslavija samo 11 in pol milijard!

Mislimo, da je s tem dokazano, da ni resnica, kar pišejo nemške brošure. Tako čitamo v brošuri "Kärntens Schicksalsstunde" na 11. str.: "Jugoslaviens Schuldenlast ist ungeheuer und drängt zur Katastrophe."

Za tako pisarjijo imamo pač le posmeh. Ravno tako je prav po božno zlagano, kar pišejo v brošuri "Die Wirtschaftsfrage" na strani 3.

Vsem tem nemškim pisateljem je priporočati, da bi si kupili mirovno pogodbo in jo študirali!

—Z—

Aretacija bivšega kurirja cesarja Franca Jožefa.

Na Dunaju so aretirali v enem najelegančajših hotelov Otona Stancela, ki je sovdeležen pri pet milijonski defraudaciji v škodo madžarske delniške družbe "Erzgon", ki ima svojo podružnico na Dunaju. Stancel je bil med vojno posebni kurir cesarja Franca Jožefa in kot tak je prenašal dosti krat najzaupnejša poročila. Že takrat so sumili, da je nezanesljiv in da je v službi entente.

Stancel sam se je hvalil, da je v intimnih stikih s čekiimi krogi. Po prevratu pa so prišli na sled, da je pod imenom kneza Odegarja sta bili že na kraju. Toda Karl ni dosegel nobenega uspeha.

Edisonovih delavnicah.

Cehi in Bolgari.

Dne 7. maja je neko bolgarsko združenje v Pragi priredilo predavanje o "spravi Bolgarov in Srbov". Predaval je prof. Šak, ki je več let živel na Bolgarskem. Delil je pri tem tudi prošuro: "Trije dokumenti, ki kažejo na prave povzročitelje druge balkanske vojne. Bistvo Šakovih izjavljanj je bilo: Ako se hočejo Srbi in Bolgari spraviti, morajo Srbi priznati, da so tudi oni krivi, ter Makedonijo vrniti Bolgarom."

Mi moramo tu pred vsem ugotoviti, da so na tem praškem predavanju rabili zastarelo terminologijo. Ne gre več za razmerje med Bolgari in Srbi, ampak gre za Bolgare in Jugoslovijce. Makedonija je del Jugoslavije in je istotoliko hrvaška in slovenska kakor srbska. Ko je šlo tudi za Koroško, nismo govorili in ne bi pustili govoriti, da gre le za Slovence in Avstrijo; bila je to in je še splošno jugoslovanska stvar, za katero so baš Srbi zastavili svoj ostri meč. Naši najhujši sovražniki bi bili radi, da bi se vprašanje ozemlja, okupiranega zdaj od Italijanov, tikalo le Slovencev in dela Hrvatov; a hvala Bogu, stoji ves Belgrad za nami, kadar je treba zavzeti stališče proti Italijanom. Dobro se še spominjamo, s kakim zanosom in iskrenim navdušenjem je letos na javnem shodu Demokratske stranke o naši primorski neodrešeni zemlji govoril macedonsko-srbski poslanek Agatanović. Noben Slovenec ali Hrvat ne bi zmožl močnejše note.

Zavest ene jugoslovanske domovine je dandanes trdna. Če jo zadeniš od Karavankah, se čuti zadeto tudi ob Vardarju. Če ji mešaš Makedonijo, imaš opraviti tudi s Hrvaško in Slovenijo. To je dejstvo in s tem dejstvom mora računati vsaka politika drugih držav.

Vemo, s kakimi sredstvi skušajo Italijani zrahljati vezi med deli Jugoslavije. Poskusi so seveda zaman, a kažejo, kakšne namere imajo. Italijani so Italijani; a Cehi bi morali biti — Cehi ter bolgarskim gostom povedati, da oni poznajo le — Jugoslavijo, ne pa samo nekdanje Srbije, ki jo je napadel Ferdinand Koburški, takrat obožavani bolgarski kralj.

V Pragi naj nam ne zamerijo, ako opozarjamo praške prijatelje, da bodo oprezní, ako jih hoče kdo zapeljati, da bi zaplesali kake bolgarske ekstrature.

Važnost bolgarsko-jugoslovanskega izmirjenja priznavamo tudi mi, samo eno smemo zahtevati, da se ne zamočujejo ali celo taje neke brezdomne činjenice, n. pr. ta: da eksistira le ena nedeljiva Jugoslavija.

Nova smer francoske politike v nemško-avstrijskem vprašanju?

Te dni se je oglašil zastopnik francoske vojaške misije v Avstriji kapitan de l'Epine pri namestniku solnograškega deželnega glavarja, Rehrlu. Prosil je obvestil, kakšno je razpoloženje prebivalstva glede pridružitve Bavarski ter se izvestil, kako bi se dala izvršiti gospodarska zveza z Bavarsko. Avstrijski listi beležijo ta korak francoske diplomacije z začetkom. Prividec je Francija do zadnjega najodločnejše odklanjala misel, da bi se Avstrija pridružila Nemčiji. Drugič se je pa francoski zastopnik obrnil naravnost na podrejeno oblast v stvari, ki se tiče cele države.

"N. Fr. Pr." domneva, da je tu najbrže zopet oživel stari načrt, da se nemški narod politično popolnoma razbije na ta način, da se osnuje katoliška Južna Nemčija kot protitež pruskemu severu in ustvari nova manjška črta.

Pravi, da se ta načrt ne bo uresničil in opozarja na najnovejšo spore med Bavarsko in Solnograško (Bavarci so izgnali mnogo Avstrijcev), spričo katerih se je na Solnograškem samem začelo gibanje proti združitvi z Bavarsko.

Mirovni poskusi bivšega cesarja Karla

V "Reichsposti" priobčuje sekijski šef zunanjega ministrstva Schager nova razkritja o mirovnih poskusih bivšega cesarja Karla. V januarja 1917 je pozval grof Černin avstro-ogrškega poslanika v Berlinu, naj sporoči, da je pripravljena odstopiti posamezna ozemlja. Dne 3. aprila 1917 se je vrnil v Hamburgu sestanek med Karlom in Viljemom. Karl je predlagal, naj Nemčija odstopi Alzacijo-Loreno, Avstrija Trident Italiji in Galicijo Poljski, ki bo združena z Nemčijo. Viljem je zavrnil te predloge. Potrt se je vrnil Karl s Černinom na Dunaj. 12. aprila pa je poslal v Berlin znani Černinov memorandum, ki tudi ni imel uspeha, v sled Viljemove trdovitosti. 20. avgusta 1917 je poslal Karl nemškemu prestolonasledniku pismo, v katerem piše, da je notranji položaj avstro-ogrške monarhije nezdržljiv in zahteva konec vojne še pred zimo. Tudi Turčija in Bolgarija sta bili že na kraju. Toda Karl ni dosegel nobenega uspeha.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Madžarska podpira monarhistične zarote

Avstrijski državni kanceler dr. Renner je v svoji lastnosti kot državni tajnik za zunanje posle danes povabil k sebi madžarskega poslanika dr. Gratzja in ga obvestil o nastopnem: Državna vlada avstrijske republike je prejela zanesljiva poročila, da se organizira v Zalaegerszegu, tedaj v bližini vzhodne meje, formacija, sestojeca iz kakih 1000 častnikov avstrijskega državljanstva, z korak francoske diplomacije z začetkom. Prividec je Francija do zadnjega najodločnejše odklanjala misel, da bi se Avstrija pridružila Nemčiji. Drugič se je pa francoski zastopnik obrnil naravnost na podrejeno oblast v stvari, ki se tiče cele države.

"N. Fr. Pr." domneva, da je tu najbrže zopet oživel stari načrt, da se nemški narod politično popolnoma razbije na ta način, da se osnuje katoliška Južna Nemčija kot protitež pruskemu severu in ustvari nova manjška črta.

Pravi, da se ta načrt ne bo uresničil in opozarja na najnovejšo spore med Bavarsko in Solnograško (Bavarci so izgnali mnogo Avstrijcev), spričo katerih se je na Solnograškem samem začelo gibanje proti združitvi z Bavarsko.

Mirovni poskusi bivšega cesarja Karla

V "Reichsposti" priobčuje sekijski šef zunanjega ministrstva Schager nova razkritja o mirovnih poskusih bivšega cesarja Karla. V januarja 1917 je pozval grof Černin avstro-ogrškega poslanika v Berlinu, naj sporoči, da je pripravljena odstopiti posamezna ozemlja. Dne 3. aprila 1917 se je vrnil v Hamburgu sestanek med Karlom in Viljemom. Karl je predlagal, naj Nemčija odstopi Alzacijo-Loreno, Avstrija Trident Italiji in Galicijo Poljski, ki bo združena z Nemčijo. Viljem je zavrnil te predloge. Potrt se je vrnil Karl s Černinom na Dunaj. 12. aprila pa je poslal v Berlin znani Černinov memorandum, ki tudi ni imel uspeha, v sled Viljemove trdovitosti. 20. avgusta 1917 je poslal Karl nemškemu prestolonasledniku pismo, v katerem piše, da je notranji položaj avstro-ogrške monarhije nezdržljiv in zahteva konec vojne še pred zimo. Tudi Turčija in Bolgarija sta bili že na kraju. Toda Karl ni dosegel nobenega uspeha.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Edisonovih delavnicah.

Kitajske matere in njih otroci gredo skupaj v šolo.

Naslednja povest se pričinja s krstami ter bi se mogoče tudi končala s krstami, če bi se ne zgodilo, da je bila Mary Jones vsaki dan mima nesega gotovega zidu v nekem kitajskem mestu. Krsta so bile napravljene iz list Standard Oil Company ter so vsebovala trupa kitajskih otrok, ki jih stariši so bili preveč ubogi, da bi jim pripravili kake druge vrste pogreb.

Vsako jutro je bilo videti novo vrsto krst ležečih druga ob drugi, na vrhu mestnega obzidja in te krste so čakale na pogrebnišča, da jih odnese. To je bila glavna stvar, katero je opazila Miss Jones na svojem dnevnem prehodu iz baptistovske misije. Zapazila pa je tudi matere, ki so dajale majhnim dojenčkom trd, neprebaven riž ter jih oblačile v svetlo-rdeče cunjice, ki so sicer slikovito izgledale, a zastrupljale nežno kožo otrok. Matere so delale to vspricho trutvih trupel, ne da bi se brigale za stvarnih vzgled.

Miss Jones se je tako zelo naveličala teh dveh prizorov, da je prišla do zaključka, da je treba nekaj storiti, da se napravi temu koncu. Najboljši način, kako spraviti otroke iz krst se ji je zdel, da se spravi njih matere v šolo. Ko pa je predlagala to svojo idejo, so drugi misijonarji izjavili, da je povsem neizvedljivo. Šola za matere bi bilo novost v kateremkoli drugem delu sveta, — so izjavljali, — a v konservativni Kitajski bi se smatralo idejo da bi poročena ženska obiskovala šolo, za neko novo vrsto tujeja jarma.

— Napravimo iz tega praktično šolo, je odvrnila Miss Jones in par mesecev pozneje je odprla Kučovo šolo svoja vrata vspricho presenečenega mesta.

Zavod, kot ustanovljen, je bil že veliko bolj radikalen kot si ga je Miss Jones izprva zamislila. V prvi vrsti je postala ta šola, ki je bila obenem bivališče, ne pa dneva na šola, kajti voditelj podjetja so prišli do zaključka, da je mogoče doseči najboljše uspehe edino, če učenci dejanski izvajajo navodila v vsakdanjem življenju. Nadalje je ta šola brez primere, ker je sprejela tudi otroke učenk ter jih napravila za važni del pouka. Danes, po enem letu in pol dela, ima šola trideset učenk in štirindvajset otrok, namreč toliko kot jih je mogoče nastaniti v sedanjih prostorih.

Poučevanje obsega čitanje, pisanje, računanje ter druge predmete, med temi tudi biologijo. Ker so nekatere učenke dovršile srednje šole, lazin ne znajo druge niti čitati, ne pisati, še bilo seveda treba uvečati veliko število tečajev. Nepismene učenke se morajo učiti higijene, domače ekonomije in principjev socialne službe izključno le s pomočjo predavanj in demonstracij, dokler ne znajo toliko čitati, da se lahko učijo iz knjig. Vse to delo, elementarno ali višje, pa je v direktni zvezi z življenjem učenk kot matere ter hišne gospodinjice.

Računanje se uči v namenu, da se boljše učenkam izračunaje domaćih izdatkov. Miss Jones je kmalu izvedela od svojih učenk, da so povzročila nesoglasja radi denarnih zaved največje število spopadov v kitajskih domovih. Za človeka, ki je skušal spraviti v oglasje račune glede izdatkov na Daljnem iztoku, ne more biti to ugotovilo prav nič presentljivo. Ameriška ženska, ki se pritožuje radi svojih lastnih težav z navadnimi dolarji in centi, bi spoznala svoje ugodno stališče, če bi se morala nekaj časa boriti s sistemom, v katerem se število centov, katere se dobi za dolar, menja od dne do dne ter je dvajste centov, "velikega denarja" nekaj povsem drugega kot pa dvajste centov "majhnega denarja".

Nadaljna važna stvar je bilo odpravljanje izvanredne praznote kitajskih domov. Veliki zmaji, ki krase pročelja svetliš in prodajalen, bi dovedli človeka na misel, da potrebuje Kitajce preje umerjenosti v okraševanju kot pa pouka v tem pogledu. Rdeče svetlečke zmaji in drugi okraski pa so stvari, katerih ni najti v notranjosti hiš. Stene so temne, puste ter brez vsakega okrasa v obliki slik ali kaj drugega. V tozadnem tečaju se uči kitajske žene, kake prednosti ima dobro razsvetljenje soba in kak dušeslovni učinek imajo kombinacije različnih barv.

V celi Kitajski nam ni bilo mogoče najti slik, pravi nadalje Miss Jones, — ki bi poveličevale materinstvo. Vred tega smo porazdelili odtise par slavnih Madon in naše učenke smatrajo te slike za svojo najdražjo posest. Nekatere bolj premožne ženske v šoli imajo navado, da izrežejo slike iz ameriških magazinov, da jih pritrdijo na stene svojih domov. Prav posebno gledamo na to, da si izberejo slike, ki učijo do materinstva ter svetost življenja otrok.

Nekatere najbolj važne predmete se poučuje v tej šoli izven šolske sobe. Kadar pridejo učenke v šolo nasprotujejo v splošnem na odločen način temu, da bi se ločili otroke od njih pomoči ali tekom obedov.

— Če hoste hranili moje dete le z mlekom ali močnikom iz riža, bo gotovo umrlo, — je izjavila neka mati. — Čeprav mu dajem meso, kuhan riž, čaj in sočivje, je vendar suho. Ne upala bi se dati mu manj, kajti gotovo bi umrlo od lakote.

Kljub skoro histeričnemu nasprotovanju matere pa so odnesli dete ter ga izpostavili primerni dijeti. V veliko presenečenje matere pa je pričelo kmalu uspevati in pridobivati na teži ter kmalu dobilo prvo darilo na nekem konstitutu.

Se dosti bolj težko kot vprašanje dijet je pojasnjevanje higijenskih vzrokov, zakaj ne smejo otroki spati skupaj z odraslimi. Ideja, da morata mati in dete deliti isto posteljo, je starejša kot je nauk Konfucija in sledi se ji bolj splošno kot pa temu nauku, čeprav se v šoli natančno izjavja pravilo ločenih postelj, se je vendar bati, da se bodo matere vrnile k stari navadi, kakor hitro se bodo vrnile domov. V veliko zadovoljstvo vodstva pa si je skoro polovica učenk nabavila zibelke, predno je odšla domov na počitnice.

Učenke te šole predstavljajo različne sloje prebivalstva, a glavni stik med temi je spoznanje nevednosti ter želja, da se jo prežene. Le enajst učenk onimi, ki so vstopile, se je priznavalo k krščanski veri, a številne so se pričele od onega časa naprej zanimati za krščanstvo. Dve učenki imata moč, ki študirata na ameriških vseučiliščih. Neke nadaljna učenka je žena nekega kitajskega tajnika Y. M. C. A.

Ena najbolj zanimivih učenk, žena nekega odvetnika v Hančau, si ni še nikdar sama počela las ali spravila svoje sobe v red, dokler ni prišla v šolo. Ker je vedno skrbela zanj neka sužnja, je bila skrajno muhasta ter vsa pokvarjena. Nekega dne je čital njen mož o tej šoli in posrečilo se mu je pregovoriti jo, da se vdeleži pouka. Ko je kmalu privolila v to, se je njen mož tako zelo bal, da bo izpremenila svoj sklep, da jo je odvedel še isto popoldne. Čeprav je izprva godrnjala, ker je morala sama posteljati ter delati takaka navadna in nizka dela kot kuhanje, je postala kmalu vendar ena najboljših učenk. Njen maček, ki je bil zanemarjen in zelo neubogljiv, ko je prišel, se je kaj hitro izboljšal v obnašanju ter je sedaj eden najbolj ubogljivih otrok v šoli.

Manj vesela je povest neke nadaljne učenke, udove nekega bogatega uradnika. Njen mož je privolil v to, da stopi v šolo in to kljub protestom njene ozkosrčne, poganske tašče. Ko pa je njen mož umrl je tašča zahtevala, naj takoj stopi iz šole. Izjavila je, da bo razdedila njo in njenega sina, če je bo ubogala. Učenka pa tega ni hotela storiti in tašča je izvedla svoje pretnjo. Oropana celo najemnine za hišo svojega moža do katere je imela polno pravico, se je vrnila udova v šolo v naslednjem letu ter prinesla s seboj svoj nakit ter par dragocenih kitajskih slik, katere je hotela prodati v namenu, da plača šolnino za sebe in svojega mladega dečka.

Ta šola ne more upati, da bi direktno dosegla veliko maso kitajskih mater, niti v mestu Kučov samem ne. Cilj te šole pa je izuriti enske, ki bodo postale voditeljice v svojih lastnih krogih in ki bodo povedle s svojim lastnim vzgledom in potom vzgojnega dela med tovarišicami druge matere k višjem standardu odgovornosti. Učenke so še sedaj pokazale veliko zanimanje za to, da sporoče drugim to, kar so se naučile v šoli.

Madžarska narodna noša bo podlaga novi modi. — Newyorške dame bodo kmalu nosile klobuke po madžarskem vzorcu.

Scotus Viator -- v Jugoslaviji.

Scotus Viator je bil te dni v Ljubljani.

Dr. Seton Watson je Skot. Skoti se majhen, po rasi in krvi, po talentu in temperamentu Angležem zelo nasproten narod. Stoletja je žilavo branil svoje narodno pravo ter je nenavadno občutljiv glede svojega narodnega imena. Silno se vara, kdor misli, da je razmerje Skotov do Angležev isto kakor med Srbi in Hrvati ali slično kakor med Srbo - Hrvati in Slovenci. Med Jugoslovenci je bila ena in ista rasa in masa razcepjena na tri dele, dasi so duša, kri in po večini tudi jezik skupni isti; Skoti in Angleži so povsem raznorodni, vsak zase je ponosen na svojo narodno individualnost ter smatrajo Skoti naravnost za kruto Zajtjeve, ako se jih ne razlikuje od Angležev. "Mi smo Skoti in Britanci, a Angleži — nikoli!" pravijo. Odtod je razumeti tudi dr. Setona Watsona pisateljsko ime — Scotus Viator — Skot popotnik.

Zgodovina Skotov je zgodovina malega naroda, borečega se stoletja za narodna pravice; odtod njihovo zanimanje za borbe vseh malih narodov, in ker teče po njih žilah keltska kri, ki je bližja slovenski, nego germanski, ker je njih domovina po svoji formaciji slika krajem jugoslovanske države, ki ima zato tudi slične prilike in običaje, nam morajo biti razumljive simpatije Skotov za Jugoslovence. Ko je na umetniški razstavi v Londonu gledal eden največjih škotskih umetnikov kipe Mestrovicve in Roksandiceve ter slike Račkera in drugih naših slikarjev, je strmeč vzklikal nad sorodnostjo škotske in jugoslovanske umetnosti. Skoti so med Britanci najagilnejši in najpogumnejši ter strastni potniki. Med tisočim britanskim žen, ki so prihitele na pomoč srbski vojski, zdraviti in negovati ranjence in zatirati kužne bolezni, je bila skoraj polovica Skotki, dasi ne štejejo Skoti niti petine stanovništva Velike Britanije.

Tako je dr. Watson najlepši tip Skota in za vse se zanimajočega škotskega potnika, najboljši Skot in najpogumnejši prijatelj Jugoslovenov. Dr. Watson pozna vrline in napake naših plemen, kakor malokdo, saj ni postal naš prijatelj iz čustva, nego po dolgih študijah in po temeljiti evoluciji. Spočetka ko je študiral problem Avstro-Ogrske, je spremljal s simpatijo napore Madjarov, a ko jih je proučil na licu mesta ter videl borbo ogrskih narodnosti proti nasilstvom Madjarov, se je izpremenil v najstrašnejšega protivnika zatiralec malih narodov ter pobijal za hrabre metode dunjasko politike in njenih eksponentov.

Dr. Seton Watson se je narodil v Londonu l. 1879, študiral v Oxfordu, Berlinu in Parizu ter se po svojem obisku Dunaja l. 1905, povsem posvetil zgodovini in prilikam v Avstro-Ogrski. Živel je med Slovaki v Pešti, med Romuni ter med Hrvati in Srbi. Kar je videl in slišal, ga je navdajalo z gnu-

li. Nekatere bolj napredne učenke so že sedaj organizirale ženske klube v mestu, kojih namen je poučevanje higijene in ekonomije.

som in srdom, in l. 1907 je začel pisati o ogrskih zatiranih narodih s toliko znanstveno temeljitostjo ter s tolikim žarom sočustvujejoče duše, da je posluhnila vsa kultura Evropa. Njegove knjige so govorile o groznih krivicah, nečevnih potvorbah, sramotnih korupcijah in azijskih nasilnostih, ki so spremljale stoletje vse dejanje in nehanje madžarske in nemške politike. L. 1908 je bil v Zagrebu, l. 1909 v Dubrovniku in v Črni gori ter se začel učiti šbohrvaščine. L. 1910 je izšlo njegovo delo o "Jugoslovanskem vprašanju" in l. 1912 delo o "Absolutizmu na Hrvatskem". Prepotoval je in temeljito proučil narodnostne, kulturne in socialne razmere po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, živel je v Splitu in na Reki ter se sprijateljil z vodilnimi možmi hrvatsko-srbskimi, kakor že prej s prof. Masarykom. S knjigo o "Rasnem problemu ogrskih narodov" si je dr. Watson pridobil oksfordski doktorat že l. 1910, a s svojimi članki je večjo opozoril Veliko Britanijo, da se mora v lastnem interesu živčev zanimati za Jugoslovence in Balkan.

Ko se je vnela vojna, je razširil dr. Watson svoj interes na Ru-se, Maloruse, Poljake in prav posebno znova na Srbe in Jugoslovence vobče. Pisal je takrat ogromno o Srbih in Srbiji ter lahko rečemo, da ni jugoslovenski stvari koristil ničve več kot dr. Watson. Njegovo delo je bilo uprav titansko, in tudi njegova zasluga je, da sta padli Askitova in Grejova vlada, ki sta bili hladni napram Srbom in Jugoslovenom sploh. Ustanovil je posebno glasilo "Nova Evropa", da je v njem zastopal svobodno in z največjo energijo interese Jugoslovenov. Organiziral je večjo družbo najinteligentnejših časnikarjev, ki so delovali brez oddiha v njegovem smislu ter je osnoval več podpornih društev za srbske vojaške in njih obitelji. Z besedo in dejanjem se je zavzemal dr. Watson pred vojno, med vojno in tudi po vojni za svobodo, moč in ugled naše države, in le naša krivda je, če smo med jugoslovenskimi plemeni še danes malo znani ter smo bili pred vojno skoraj popolnoma neznan narodni tam nekje "za turškim gričem". Da nas pozna svet danes vsaj kot del jugoslovanske države, je velika zasluga dr. Watsona!

Proračun Trsta.

Kakor poročajo listi, izkazuje proračun za občino Trst za leto 1920 61.549.221 lir dohodkov in 87.872.600 lir izdatkov, torej primanjkljaj 26.323.379 lir. Za pokritje ogromnih izdatkov je v proračun med dr. postavljen znatno zvišanje mestnih naklad. Zvišajo se vse naklade na davke na stanovanja, vojne dobičke, prirastke na vrednosti, tantijeme, trgovine in obrti, na predmete razkošja, pse, klavirje itd.

Na Brionskih otokih

pred Puljem so zgorele vse velike lope in postaje pomorskih letal. Požar je bil velikanski. Vzrok požara je neznan.

Česa so vse krvi Jugoslovani

V političnih krogih in v časopisu se z vso resnostjo zatrjuje, da so povzročili zadnje krvave dogodke jugoslovani. agenti (?) Vatikanski "Popolo Romano" poroča o tem sledeče: Po naših informacijah je sporočil admiral Millo tri ali štiri imena jugoslovanskih agentov ki niso Dalmatinci, ki pa tudi niso bili aretirani. Z ozirom na to je interesantno vedeti, da sta prišla 24. maja v prestolnico en Jugoslovani in en italijanski renegat, ki prebiva sicer v Rimu, toda je vedno na potovanju, ki sta po žalostnih dogodkih in po aretaciji Dalmatincev — ne vemo, če se je to nanašalo na te dogodke ali na kaj drugega — rekla: Udarec je izveden, tedaj je Dalmacija zagotovljena Jugoslaviji. Jugoslovani je že odpotoval v Kraj, o katerem bi morale znati italijanske oblasti za javno varnost.

Obnova Francije

A. Tardieu, eden glavnih sodelavcev Clemenceauovih, je govoril te dni v Rueilu o obnovi Francije, da pobije očitke nasprotnikov, ki trdijo, da je Francija zaigrala mir in da delo obnove ne napreduje. Tardieu navaja: Francija je imela 2.700.000 beguncev iz zasedenega ozemlja, vrnilo se jih je 1 milijon 600.000, od 600.000 domov, porušenih v vojni, je zopet postavljenih 182.000, nekaj provizorno, od 3.200.000 ha zemlje, poškodovane z razstrelbami in parki, je očiščenih že 3.000.000 in 1.000.000 je že sposobno za obdelovanje. Od 5000 km uničenih železnic je popravljenih 4000 km, od 11.500 uničenih tovarnih jih deluje 3500. Navedel je celo vrsto števil, ki pričajo, kako lepo se obnavlja po vojni prizadeti del Francije na vseh poljih, vendar pa je to nekatere še vse prepočasno: Francija si bo temeljito opomogla po vojni. Da bi si mogli tako tudi Jugoslovani, zadeti po tej veliki vojni!

Severova zdravila vdrizgajo v rano in v žilnih

Splošna tonika.

Nične ne bo oporekal izjava, da je splošno zdravje odvisno največ od pravilne prehrane. Če je prehrana slaba, počasna ali nezadostna, se razvijejo druge bolezni. Vsakdo izmed nas bi moral torej biti oprezen in gledati, da je prehrana redna.

Severa's Balsam of Life

(Severov Življenjski balsam) je zaželjena tonika, ki je znana, da deluje najuspešneje. Ta balsam je splošni stimulant in je dokazal svojo vrednost v zdravljenju nepravilne, dispneje, pomanjkanja teka, navade zabasanja in splošno hira-joče stanje. Cena 85 centov in 40 dalka. Napredaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Nova zgradba za parlament.

V Belgradu bodo začeli zgraditi novo poslopje za parlament. Stroški zgradbe so preračunjeni na 4.279.890 dinarjev (17 milijonov kion).

WSS WSS WSS WSS WSS

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta, dopisi iz slovenskih naselbin, novice iz starega kraja, članki politični, gospodarski, izvirna poročila iz starega kraja, črtice, povesti, roman, šaljivo satirična kolona Peter Zgaga vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto	-	-	\$5.00
za pol leta	-	-	\$3.00
za mesto New York za vse leto	-	-	\$6.00

Najmodernejše vrejena TISKARNA.

Vabila, okrožnice, plakati, koverti, pisemski papir itd.

Točno in po najnižjih cenah.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York City.

ANŽE PITOV ALI ZAVZETJE BASTILE.

— General Alexander Dumas, II.

(Nadaljevanje.)

Bedemnajsto poglavje.

POTOVANJE.

Ko so dospeli Gilbert, Billot in Pitov končno do kraljevega voza, se je slednji pomikal le počasi in s težavo naprej.

To je bil čuden, nezasičen in naravnost nepojmljiv prizor, kajti dogodil se je prvič. Vse te narodne garde iz dežele, ti improvizirani vojaki, so z navdušenjem spremljali kralja ter mu nazdravljali.

Ludovik XVI. je zapazil Gilberta, ki se je opiral na roko Billota. Za njima pa je korakal Pitov, ki je neprestano vlekkel za seboj svojo dolgo sabljo.

— Ah, doktor, lepo vreme in lep narod.

— Vi vidite, gospod, — je odvrnil Gilbert.

Nato pa se je sklonil proti kralju ter dostavil:

— Kaj sem obljubil vašemu veličanstvu?

— Da, gospod moj, na dostojen način ste držali svojo besedo.

Kralj je dvignil glavo ter govoril z namenom, da ga čujejo:

— Mi korakamo zelo počasi, a zdi se mi, da še vedno prehitro za vse to, kar je danes videti.

— Veličanstvo, — je rekel gospod de Beavau, — na način korakajo, napravijo eno miljo v treh urah. Težko je voziti še bolj počasi.

Konji so se res vsaki trenutek ustavljali. Izmenjavalo se je govor in odgovore. Narodne garde so fraternizirale s telesno stražo njegovega veličanstva.

— Ah, — si je mislil Gilbert, ki je opazoval ta prizor kot modrijan, — če fraternizirajo s telesno stražo, se je zgodilo to raditega ker so si bili sovražniki, predno so ostali prijatelji.

Povejte nam vendar gospod Gilbert, — je rekel Billot polu glasno, — jaz sem si kralja dobro ogledal ter ga čul govoriti. Po mojem mnenju je kralj dober mož.

V svojem navdušenju je Billot ponovil te zadnje besede tako da sta jih čula kralj in šef štaba.

Šef se je nasmehnil.

Kralj pa se je smehljaj, pokimal z glavo ter rekel:

— To je hvala, ki mi ugaja.

Te besede je izgovoril kralj tako glasno, da jih je čul tudi Billot — Prave imate, veličanstvo, kajti jaz ne pohvalim vsakega, — je odvrnil Billot, ki se je spustil s kraljem v pogovor.

— To mi tem bolj ugaja, — je odvrnil kralj, nekoliko v zadregi, kajti ni vedel, na kak način naj prijazno govoreč ohrani svojo kraljevsko dostojanstvo ter tudi sloves dobrega domoljuba.

Ubogi človek ni bil vajen nazivati se kraljem Francozov.

Mislil je še vedno, da je kralj Francije.

V svojem veselju navdušenju si Billot ni prizadeval razmišljati, če je kralj s filozofičnega stališča odložil svoj kraljevski naslov, da sprejme naslov človeka.

Billot je ves vradosten, da razume kralja in da tudi kralj razume njega. Od onega trenutka naprej ni Billot prenehal navduševati se za kralja. Nepristno se je oziral v kralja ter svojo ljubav sporočil Pitovu, ki je kričal s hrčječim glasom:

— Naj živi kralj! Naj živi oče naroda!

Pitov je bil že popolnoma hrupav, ko je dospel sprevod do Point-du-Jour, kjer je gospod de Lafayette, sedeč na svojem slavnem bellem konju, držal v rodu nedisciplinirane mase narodnih gard, ki so bile postavljene tam od petih zjutraj, da predstavljajo spremstvo kralja.

Bilo je ob dveh popoldne.

Sestanek kralja z novim načelnikom francoske armade se je izvršil na način, ki je zadovoljil vse navzoče.

Kralj je prišel postajati truden ter ni več govoril, temveč se le še smehljaj.

Vrhovni general pariške milice pa ni več poveljeval, temveč le še gestikuliral z rokama.

Kralj je zapazil v svoje zadovoljstvo, da so klicali ljudje skoro prav tako pogosto: — Naj živi kralj!, kot: — Naj živi Lafayette! — Žalibog pa je bilo zadnjikrat, ko je mogel na ta način ugoditi svoji slavočelnosti.

Gilbert je ostal zvest obljubi, katero je dal kraljici in posrečilo se mu je odposlati že štiri kurirje na kraljico od časa naprej, ko je sprevod zapustil Versailles.

Ti kurirji so prinesli le dobre vesti, kajti povsod na poti je videl kralja, kako so skakale čepice v zrak. Na vseh teh čepicah pa je bila kokarda iz narodnih barv, neke vrste očitane proti belim kokardam, katere je nosila kraljeva straža in kralj sam.

V njegovem veselju in navdušenju je bila ta razlika edina, ki je neprijetno dirnila Billota.

Kralj je imel na svojem klobuku belo kokardo in podložniki niso imeli vsled tega istega okusa kot kralj.

S to mislijo se je pečal tako zelo, da jo je sporočil Gilbertu v trenutku, ko se je slednji odmaknil od voza ter prenehal govoriti s kraljem.

— Gospod Gilbert, — je vprašal, zakaj ni kralj sprejel narodne kokarde?

— Moj dragi Billot, raditega ne, ker kralj mogoče ne ve, da obstaja nova kokarda ali ker misli, da mora biti njegova kokarda ona naroda.

— Ne, ne, ker je njegova kokarda bela, naša pa trobarvna.

— Potrpljenje, — je odvrnil Gilbert, ki je zadržal Billota, trenutku, ko je hotel planiti slednji v fraze, pobrane iz listov, — kokarda kralja je bela, ker je zastava Francije bela. To ni krivda kralja. Kokarda in zastava sta bili beli še predno je prišel kralj na svet. Bila je bela kokarda na klobuku Baillyde Suffrena, ko je na indijski politiku zopet postavil našo zastavo. Bila je bela kokarda na klobuku maršala iz Saške, ko je nabil Angleže pri Fontenoy. Bila je končno bela kokarda na klobuku gospoda de Conde, ko je nabil cesarske pri Roeroy, pri Freiburgu in Lens. Vse te stvari je izvršila bela kokarda, moj dragi Billot, dočim ni imela narodna kokarda, o kateri pravi Lafayette, da bo šla krog sveta, še časa storiti kaj in to vsprlo dejstva, da je stara šele tri dni. Razumite, da nočem reči, da bo ostala brez činov. Ker pa ni še ničesar izvršila, daje s tem kralju pravico čakati, dokler se ne bo resnično izkazala.

— Kaj narodna kokarda ni še ničesar izvršila? — je odvrnil Billot. — Ali ni zavzela Bastile?

— Res je, — je odvrnil Gilbert žalostno. — Prav imate.

— Raditega, — je rekel najemnik zmagoslavno, — bi jo moral sprejeti tudi kralj.

Gilbert je sunil v tem trenutku Billota z veliko silo v stran, kajti zapazil je, da kralj prisluškuje. Nato pa je rekel tiho:

— Ali ste blazni? Proti komu je bila zavzeta Bastila? Proti kraljestvu, se mi zdi. In vi hočete, da bi kralj nosil trofeje vaše zmage ter znak svojega poraza? Kralj je poln dobrote in odkritosti in vi hočete napraviti iz njega hinavca?

Billot, ki je postal ponižnejši, pa se kljub temu ni hotel popolnoma udati.

Rekel je vsled tega:

— Bastila ni bila zavzeta ravno proti kralju, temveč proti despotizmu.

(Dalje prihodnji.)

Koroške novice

Sijajna manifestacija v Pliberku.

Kakor je že bilo na kratko poročano, je manifestacijski shod v Pliberku sijajno uspel. Množice ljudstva so govornikom burno prikljubovale. Ko so jim v lepih besedah gospa nadučiteljica Klavrova, ki razložila pravično stvar. Sklenila je soglasno nastopna resolucija: 1. Slovenske žene in dekleta, ne bo ene ženske, ki bi v odločilni smo najbridkeje občutile otmotenost in zaničevanje našega jezika, obljublamo slovesno pred vsem svetom, da bomo z vsemi silami branile domač jezik in stare naše običaje, kot naš največji zgrad. 2. Vsa slovenska podjunska kladina in z nami vsi bratje in sestre v eoni A hočemo ostati na em našem slovenskem delu Koroške samostojni gospodarji pod kupno streho Jugoslavije. 3. Prosimo proti pisanju avstrijskega časopisa, ki hoče s potvarjanjem resnice vedoma in slateno privedi naše ljudstvo do tega, da najvi svoj materinski jezik in pretrga naravno vez, ki ga veže z italijansko jugoslovanskim narodom.

Modri izreki.

Koncem leta 1918. je rekel dr. Angerer v Celovcu: "Wir stehen hier auf jugoslawischem Boden." (Tukaj stojimo na jugoslovanskem tleh.) — Landesverweser dr. Lemisch se boji bolj za pas B, kakor za pas A; dokaz temu, da imamo v pasu B veliko pristašev. Ker pa bo pas A glasoval z veliko večino za Jugoslavijo, je pas B po tr. Lemischu gotovo izgubljen, to je pravi jugoslovanski. Sumy, ki zastopi, kakor je pokazal pri Viehverwertung, dobro na kšeft — na svoj žep pri tem nikdar ne pozabi — pa je rekel, če glasuje pas A za Jugoslavijo, mora tudi pas B glasovati za Jugoslavijo. Dr. Angerer pa je na Kostanjah v pasu B radi plebiscita tako čudno govoril, da so vsi poslušalci ljubili vtis: Ist unsicher, ist unsicher, namreč pas B.

Imajo še vedno post.

Iz Bekstana pri Beljaku, ki je Nemški Avstriji, poročajo: Pri nas traja post še po Veliki noči. Ova tedna smo bili popolnoma brez mesa. Imamo sicer Viehaufbringungsansuch, a ta ni spravljal niti enega repa živine za kladje na dan. Naš nakupovalec živine je bil med vojno oproščen vojaške službe. Ker se je bal kanonov in strela, se je moral izkazati: "Glejte, toliko živine sem smetom pobral", pa mu ni treba bilo iti v vojno. Sedaj seveda ni živine, tudi konj ni in le z veliko težavo smo vsejali. A tudi moke primanjkuje. Do župana, ki sedi pri polni skledi, seveda ne sega ad ljudstva.

Avtomobilski promet za Koroško.

Je otvoril ob binkoštnih praznikih. Za enkrat se je otvorila kot prva proga Kranj-Jezersko-Železnica. Avtomobil ima za dva najst oseb prostora. Ta proga ima zvezo z ljubljanskim vlakom, ki odhaja ob 11.50 iz Ljubljane. Iz Želzeznice odhaja avtomobil v smeri proti Kranju ob 5. uri zjutraj ter pripe ob 8. uri v Kranj, tako da je tu vpostavljen zveza z vlakom, ki prihaja z Gorjenskega ob 9.18 in 10.28 v Ljubljano. Ob zadostni vdeležbi se vplelje ob nedeljah in praznikih tu, da se posebne avtomobilne vožnje, ki bodo imele priprave zveze z jutranjim turističkim vlakom. V juniju se otvori ob Vrbskem jezeru transversalna avtovoznja ob Vrbskem jezeru iz Logvesi v Vetrinj in nazaj, kar bo za tujski promet ob tem najlepšem jezeru Jugoslavije največjega pomena.

Iz Železne Kaple.

Žensko društvo za Železno Kaplo in okolice je imelo v Gregorjevem domu sestanek vseh članic. Vdeležba je bila prav velika, zlasti če, če bi poštevalo slabo vreme. Pevke so lepo ubrano zapele "Našo pesem" in še več drugih. Po pozdravnem govoru gđ. Hader-

lapove je povzela besedo gospodična Pantarjeva, ki je prav živo vabno povdarjala pravice žensstva pri upravi države in ljubezen do rodne zemlje. Za njo je nastopila gospa nadučiteljica Klavrova, ki je vzpodbujala navzoče k vztrajnemu delu v času plebiscita. Naj ne bo ene ženske, ki bi v odločilnem času ostala doma za pečjo. Živahni medklieci so pritrjevali njenim besedam. Kaplanke so res zavedna, pogumna četa, ki se ne bo dala od nikogar zapeljati k izdajstvu. Opoldne so dobile članice iz okolice kosilo, da so lažje počakale popoldanske predstave. Igra je izvrstno izpadla. Vse igralke so prav dobre. Vdeležba je bila številna. Hvala za to gre odboru, ki res vzorno deluje.

Zopet doma iz ujetništva.

Iz Štebna pri Dobrli vasi poročajo: Dne 3. malega travna se je vrnil iz laškega ujetništva Mihael Batej, posestnikov edini sin. V Italiji je bil 17 mesecev in potoval domu 13 dni. Dne 8. velikega travna pa je prišel Gornernikov sin Franc Ižep iz Rusije po petih letih k bolniški postelji svoje matere. Oba dobrodošla. Bog daj, da bi se kmalu vsi vrnili!

Izlet k Vrbskemu jezeru

Je napravil mestni deklški licej v Ljubljani dne 12. maja. Obiskal je tudi Baško jezero. Dne 15. maja je pripeljal poseben vlak realce iz Ljubljane k Vrbskemu jezeru. Isti dan je Gorazdov zasebni trgovski tečaj v Ljubljani izletel k Baškemu jezeru. Tudi Glasbena Matica iz Ljubljane bo priredila v kratkem izlet k Vrbskemu jezeru. Slišale se bodo lepe naše pesmi. Tako bodo videli naši mladi ljudje krasoto koroške zemlje.

Iz vrbske okolice.

Ker so Vrbljani (ki se nahajajo v pasu B) zahtevali znižanje cene za liter mleka na 2 K, je imel te dni v gostilni pri Hoferju v Lipi nemški "Bauernbund" svoj shod. Ko se je ta otvoril, so bili navzoči kmetje zavoljo tega znižanja razburjeni in začeli groziti s "štrajkom". Vrbljani so v tem zagledali nevarnost za bližajočo se plebiscit in sedaj baje plačujejo mleko celo do 15 K, seveda le zavoljo tega, da bi se kmetom prikupili. Vrbljani imajo pa v srečo drugo misel in šele po plebiscitu jim bodo isto razodeli.

VABILO NA VESELICO.

katero priredi društvo sv. Alojzija šte. 36 JSKJ. v Conemangh, Pa., v ponedeljek 5. julija. Tem potom vlijudno vabimo vse rojake in rojakinje iz okolice, da nas blagovolijo posetiti na omenjeni dan. Za dobro zabavo bo skrbela izvrstna godba pod vodstvom V. Navinška in tudi slovenska delavska godba bo zaigrala nekaj komadov, da bo zabava tem boljša. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina za moške 40¢, za ženske 10¢. K obilni vdeležbi vabi Odbor.

Opomba: Članom tega društva se tem potom naznanja, da se vdeležje omenjene veselice. Izvzeti oiso niti oddaljeni člani. Kateri se ne vdeležijo, plača \$1.00 v društveno blagajno. Pridite vsi! (3x 28-29-6 & 1-7)

Spodaj podpisani iščem JOHANO BOBEN, doma iz Lipja, fara Hinje. Pred 11. leti je bivala v Jolietu, Ill., kjer sva bila poročena pred 25. leti. Cenjene rojake prosim, če kdo ve, kje se nahaja, ali če je umrla, da mi naznani proti nagradi \$10.00, katere dobi oni, kdor mi naznani, kje živi (naslov), ali če je mrtva. Tozadevna poročila naslovite: "Radodnost", c/o Fr. Sakser, 6104 St. Clair, Avenue, Cleveland, Ohio. — (28-6-3-7)

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

LA SAVOIE	3. julija	—	Havre
LA LORRAINE	10. julija	—	Havre
LA TOURAINE	13. julija	—	Havre
BELVEDERE	13. julija	—	Trat
FRANC	14. julija	—	Havre
REGINA	17. julija	—	Genoa
NEW YORK	17. julija	—	Cherbourg
ROCHAMBEAU	19. julija	—	Havre
ROTTERDAM	21. julija	—	Boulogne
ST. PAUL	24. julija	—	Cherbourg
PRES. WILSON	27. julija	—	Trat
NOORDAM	4. avg.	—	Boulogne
PHILADELPHIA	7. avg.	—	Cherbourg
N. AMSTERDAM	10. avg.	—	Boulogne
NEW YORK	14. avg.	—	Cherbourg

Glede cen za vozne listke in vsa druga poiznanja, obrnite se na tvrdko

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St. New York

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trat.

BELVEDERE 13. julija

PRES. WILSON 27. julija

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji

Razhodne pogodnosti prvga, drugega in tretjega razreda

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILIPS BROTHERS & CO.

Passenger Department
4 West Street New York

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York

Prihodnje odplutje iz New Yorka parnik na dva vjaka

"REGINA D'ITALIA"

17. julija.

Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.

Brezplačno vino vsem potnikom tretjega razreda.

VABILO

na godno veselico ali piknik, katero priredi slovenska Alexander godba v Canonsburgu, Pa., v nedeljo 4. julija. Pričetek ob 2. uri popoldne in traja do noči. Veselica se vrši na farmi tukajšnjega glavnega ravnatelja Canonsburg Citizens Trust Banke C. C. Johnson, deset minut hoda od železniške postaje Houston, Pa., ali na levo stran železniške proge, par minut hoda od C. C. Johnsonovega stanovanja. Tem potom godbeniki prav prijazno vabimo vse rojake in rojakinje iz Canonsburga in Meadow Lands, da bi se te godne veselice v mnogobrojem številu vdeležili. Rojaki in rojakinje, ki ljubite milo slovensko glasbo in godbo, vdeležite se te zabave in prosti naravi! Godba bo ves čas svirala koračnice, poskočnice, overture in drugo. Za lačne železode bo pečeno jagunje, za žejne na grla pa vsakovrstne hladilne pijače. Torej na veselo svidenje 4. julija! Godbeniki.

(28-29-6)

Mr. LOUIS ANDOLSEK,

bivši večletni upravnik Glas Naroda in zadnja leta uradnik pri naselniškem oddelku Združenih držav, namerava uporabiti svoj 30dnevni dopust v to, da obišče meseca julija rojake v Pennsylvaniji. West Virginiji in morda del Ohio kot zastopnik Glas Naroda. Pooblaščen je nabirati naročnine in oglašje ter ga rojakom kar najtopleje priporočamo. Upravništvo Glasa Naroda. (29-6 v d)

SUHO GROZDJE

Importirano iz starega kraja.

23 centov funt.

Boksa 50 funtov \$11.00

Posebna cena za velike.

BALKAN IMPORTING CO

61-58 Cherry Street

New York, N. Y.

Z naročilom pošljite \$3. v naprej.

Kje je moja žena

FANNIE BARBIŠ, roj. Dovgan v Mali Bukovci pri Ilirski Bistrici. Ona je pobegnula z nekim Srbom po imenu PETAR POPOVIČ. Oba sta velike postavbe. Ona je stara 30 let in širokega obraza ter se jo prav lahko spozna; on je star tudi okrog 30 let, črnih las, črnih obrvi in ima spicast nos. Čul sem, da sta se selila nekam v Pittsburgh in pozneje pa v New York. Kdor mi naznani, kje se nahajata ta dva tika, dobi \$100 nagrade, če ju pa javi takoj, vsaj v roku 14 dni, potem dobi še \$50 več. Podrobnosti o tej zadevi pošljite na moj naslov: Mike Barbiš, 16016 Saranac Road, Cleveland, Ohio. (26-29-6)

Rad bi izvedel, kje se nahajata JERNEJ VELIKANJA. Leta 1912. je prišel v Združene države in se je potikal nekje po Virginiji. Leta 1914. se je nahajal v Oklahomi pod naslovom: Jernej Velikanja, Box 609, Wilburton, Okla. Kdor cenjenih rojakov ve za njega, naj mi sporoči, za kar se že vnaprej zahvaljujem; ako pa dotični sam čita te vrstice, ga opominjam, naj se sam oglašja na naslov: John Dolan, Box 42, Radley, Kansas. (29-30-6)

SLUŽBO DOBI

Slovenka ali Hrvatca, bodisi stara ali mlada; tudi z enim otrokom je lahko. Opravljala bo hišna dela ter gospodinjila in čuvala troje malih otrok. Podpisani sem vdovec in vsaki dan delam, na otroke pa nihče pazi, torej bo sama svoj "boss". Stalna služba za pošteno žensko. Pišite ali pa se oglašite osebno na 15006 Ridpath Avenue, Collinwood, Cleveland, Ohio, da se pogodimo za plačo. — Jacob Jannik (blizu Memorial publicne šole). (26-29-6)

PLAČAJTE, KO BOSTE ZDRAVI.

Take ponudbe vam ne nudi noben drugi zdravnik. Jaz imam toliko zaupanja v svoj uspeh in sposobnost, da vas morem ozdraviti, da za svoje prizadevanje pri vašem zdravljenju ne zahtevam niti centa vnaprej. Plačajte za mojo uslugo, ko boste zdravi. Jaz sem najstarejši specialiat v Pittsburghu, s 40 letno prakso. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih hitro ozdravim. Govori se slovensko. Dr. B. F. MULLIN, specialiat. 411 FOURTH AVE., 2 nadstropje. PITTSBURGH. Pazite na šte. 411 četrta Ave. PENNA.

Veliko zmanjšanje cen

Grozdju! Grozdju! Grozdju!

Suho, importirano iz starega kraja. Najboljše vrste 100 funtov \$24.00 druga vrsta 100 funtov \$21.00. MOŠT, svežega grozdja 51 gal \$62.50. MOŠT, svežega grozdja 26 gal \$30. Zdravilno vino Ferro China 12 steklenic \$18.00. Narečilo, dokler je čas, ker se vse cene veljavne le za kratke čas. Posebna cena za debelo. Denar se pošlje v priporočnem pismu ali po Money Order.

S. KUCICH

Dalmatian Cal. Grapes Co.

66 CORTLANDT STREET

NEW YORK CITY

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnjo v vseh boleznih in kaj znam slovensko, zato vam morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno krt, maslo in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kolenih, stare rane, živčno bolezen, celulozitis, bolezen v mehuru, ledkah, jetrah in žolčniku, rmenico, revmatizem, katar, zlato žila, naduha itd.

Uradne ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. ure zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9. ure zjutraj do 5. popoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmache, da vam razumajo. Jaz znam brskati do iz starega kraja, zato vas lahko razumam. Jaz vam razumam.

Kje je JANEZ HOMOVEC? Doma je iz Dolnje Brezovice, pošta Preserje. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njegovem bivališču, da mi poroča, ali naj se pa sam oglašja na moj naslov: Matija Grum, 6